

3548

۲۰۰

۱

۱۷۵

بجان

بسم الله الرحمن الرحيم

به سوی نظریه

انسان سازمانی مبتنی بر علم النفس فلسفی

(با تأکید بر آرای حکمت متعالیه)

دکتر ابوالفضل گائینی

پژوهشگاه حوزه و دانشگاه

تابستان ۱۳۹۸

گائینی، ابوالفضل، ۱۳۴۴-

به سوی نظریه انسان سازمانی مبتنی بر علم النفس فلسفی (با تأکید بر آرای حکمت متعالیه) // ابوالفضل گائینی، - قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، ۱۳۹۸.

ده، ۱۶۶ ص: نمودار، - (پژوهشگاه حوزه و دانشگاه؛ ۴۸۹: مدیریت؛ ۳۴)

ISBN: 978-600-298-258-2

بها: ۱۷۰۰۰ ریال

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا.

کتابنامه. ص. [۱۵۹] - ۱۶۳؛ همچنین به صورت زیرنویس.

نمایه.

۱. انسان شناسی فلسفی. ۲. Philosophical anthropology. ۳. صدرالدین شیرازی، محمدبن ابراهیم، ۱۰۵۰ هـ. - دیدگاه درباره فلسفه روان شناسی. ۴. -- Views on psychology of philosophy

Transcendent philosophy. ۷. روان شناسی -- فلسفه. ۸. Psychology -- Philosophy. الف. پژوهشگاه حوزه و دانشگاه. ب. عنوان

B۲۴۵۰

۱۲۸

۵۶۷۵۰۷۲

شماره کتابشناسی ملی

به سوی نظریه انسان سازمانی مبتنی بر علم النفس فلسفی (با تأکید بر آرای حکمت متعالیه)

مؤلف: ابوالفضل گائینی

ناشر: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه

صفحه آرای: اعتصام

چاپ اول: تابستان ۱۳۹۸

تعداد: ۳۰۰ نسخه

لیتوگرافی: سعیدی

چاپ: قم - سبحان

قیمت: ۱۷۰۰۰ تومان

کلیه حقوق برای پژوهشگاه حوزه و دانشگاه محفوظ و نقل مطالب با ذکر مأخذ بلامانع است.

قم: ابتدای شهرک پردیس، بلوار دانشگاه، نبش میدان علوم، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، تلفن: ۰۲۵-۳۲۱۱۱۰۰

(انتشارات ۳۲۱۱۱۳۰۰) نمابر: ۳۲۸۰۳۰۹۰، ص. پ. ۳۱۵۱-۳۷۱۸۵

تهران: خ انقلاب، بین وصال و قدس، کوی اُسکو، پلاک ۴، تلفن: ۶۶۴۰۲۶۰۰

www.rihu.ac.ir

info@rihu.ac.ir

مرکز بخش: قم، خیابان معلم، مجتمع ناشران، طبقه همکف، پلاک ۲۷، تلفن: ۰۲۵-۳۷۸۴۲۶۳۵-۶

سخن پژوهشگاه

پژوهش در علوم انسانی به منظور شناخت، برنامه‌ریزی و ضبط و هدایت پدیده‌های انسانی در راستای سعادت واقعی بشر ضرورتی انکارناپذیر است و استفاده از عقل و آموزه‌های وحیانی در کنار داده‌های تجربی و در نظر گرفتن واقعیت‌های عینی، فرهنگ و ارزش‌های اصیل جوامع شرط اساسی پربایی، واقع‌بینی و کارایی این‌گونه پژوهش‌ها در هر جامعه است.

پژوهش کارآمد در جامعه ایران اسلامی در گرو شناخت واقعیت‌های جامعه از یک‌سو و اسلام به عنوان متقن‌ترین آموزه‌های وحیانی و اساسی‌ترین مؤلفه فرهنگ ایرانی از سوی دیگر است؛ از این‌رو، آگاهی دقیق و عمیق از معارف اسلامی و بهره‌گیری از آن در پژوهش، بازنگری و بومی‌سازی مبانی و مسائل علوم انسانی از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است.

توجه به این حقیقت راهبردی از سوی امام خمینی «ره» بنیانگذار جمهوری اسلامی، زمینه شکل‌گیری «دفتر همکاری حوزه و دانشگاه» را در سال ۱۳۴۱ فراهم کرد و با راهنمایی و عنایت ایشان و همت استادان حوزه و دانشگاه، این نهاد علمی شکل گرفت. تجربه موفق این نهاد، زمینه را برای گسترش فعالیت‌های آن فراهم آورد و با تصویب شورای گسترش آموزش عالی در سال ۱۳۷۷ «پژوهشکده حوزه و دانشگاه» تأسیس شد و در سال ۱۳۸۲ به «مؤسسه پژوهشی حوزه و دانشگاه» و در سال ۱۳۸۳ به «پژوهشگاه حوزه و دانشگاه» ارتقا یافت.

پژوهشگاه حوزه و دانشگاه تاکنون در ایفای رسالت سنگین خود خدمات فراوانی به جامعه علمی ارائه نموده است که از آن جمله می‌توان به تهیه، تألیف، ترجمه و انتشار بیش از ۴۸۰ عنوان کتاب و شش نشریه علمی اشاره کرد.

این کتاب به عنوان منبع اصلی درس فلسفه مدیریت اسلامی و تبیین فلسفی تئوری‌های سازمان و مدیریت برای دانشجویان رشته‌های مدیریت در مقطع دکتری فراهم آمده است؛ البته دیگر علاقه‌مندان به این زمینه تحقیقی نیز می‌توانند از آن بهره‌مند شوند.

از استادان و صاحب‌نظران ارجمند تقاضا می‌شود با همکاری، راهنمایی و پیشنهادهای اصلاحی خود، این پژوهشگاه را در جهت اصلاح کتاب حاضر و تدوین دیگر آثار مورد نیاز جامعه دانشگاهی یاری دهند.

در پایان پژوهشگاه لازم می‌داند از تلاش‌های مؤلف محترم اثر، دکتر ابوالفضل گائینی و نیز از ناظر محترم، حضرت الاسلام دکتر حمیدرضا حسنی، سپاسگزاری کند.

تقدیم

این رساله را تقدیم می‌کنم به روح بلند صدرالمتألهین شیرازی که نفس وجود و وجود نفس را برایم آشکار ساخت و نیز به شارح فارد حکمت متعالیه در عصر حاضر، آیت الله جوادی آملی (حفظه الله)، که ملاصدرا را برایم شناساند و مرا متهب به مواهب او کرد.

فهرست مطالب

فصل اول: کلیات

۱		مقدمه
۲		بحث اصلی این کتاب
۳		دیدگاه اثبات‌گرایی
۴		دیدگاه تفسیرگرایی
۵		دیدگاه انتقادگرایی
۵		رویکردهای عاملیت و ساختارمندی به انسان
۱۱		چرایی نگارش این کتاب
۱۶		مفاهیم مورد بحث در تحقیق
۱۶		علم النفس
۱۷		انسان‌شناسی
۱۷		انسان سازمانی
۱۸		نظریه سازمان
۱۹		حکمت متعالیه
۲۰		جایگاه پیش‌فرض‌های فلسفی و علوم اجتماعی در نظریه‌های سازمان و مدیریت
۲۵		مبانی نظری
۲۵		اهمیت شناخت نفس
۲۶		شناخت نفس و حکمت عملی
۲۷		حکمت عملی
۲۸		موضوع علم النفس فلسفی
۳۰		نظریه مدیریت و سازمان

۳۰	سیر جامعه‌شناختی مدیریت و سازمان
۳۱	سیر معرفت‌شناختی سازمان
۳۱	معرفت وابسته به هستی
۳۱	معرفت وابسته به عمل
۳۲	معرفت وابسته به خود معرفت (انقلاب مدیریت)
۳۲	علم مدیریت
۳۶	فلسفه و دانش مدیریت و سازمان
۳۷	محدودهای تأثیرگذاری فلسفه بر مدیریت
۳۸	هستی‌شناسی
۳۹	معرفت‌شناسی
۴۰	انسان‌شناسی
۴۰	چالش‌های فلسفی با مدیریت
۴۱	قلمرو موضوعی

فصل دوم. نظریه علم النفس صدرایی و دانش مدیریت و سازمان

۴۷	مقدمه
۴۸	وجودشناسی ملاصدرا
۴۹	مفاهیم اساسی انسان‌شناختی حکمت متعالیه
۴۹	اذعان به وجود نفس در انسان
۵۱	هویت (چیستی) نفس
۵۴	رابطه نفس و بدن
۵۹	قوا، ابزاری برای تدبیر نفس نسبت به بدن
۶۲	قوای نفس
۶۲	قوای نفس نباتی
۶۲	کارکردهای قوای نفس نباتی
۶۳	قوای نفس حیوانی
۶۳	کارکردهای قوای نفس حیوانی
۶۳	— قوای محرکه
۶۳	— قوای مدرکه
۶۶	قوه نفس انسانی
۶۶	کارکردهای نفس انسانی
۶۶	قوه عاقله

۶۷	الف) عقل نظری.....
۶۸	ب) عقل عملی.....
۷۰	مراتب وجودی نفس و بدن: طبیعی، مثالی، عقلی و الهی.....
۷۲	مراتب ادراکی نفس.....
۷۷	تقسیم‌بندی ادراک به حضوری و حصولی.....
۸۱	فاعلیت نفس.....
۸۲	اختیار.....
۸۳	اراده.....
۸۴	قدرت.....
۸۴	فاعل طبیعی.....
۸۵	فاعل بالجبر.....
۸۵	فاعل بالقصد.....
۸۵	فاعل بالعایه.....
۸۶	فاعل بالرضا.....
۸۶	فاعل بالتجلی.....
۸۷	فاعل بالتسخیر.....
۸۸	انسان: فاعل اعتبارساز.....
۹۰	نظریه اعتباریات.....
۹۲	چگونگی جعل اعتباریات.....
۹۳	ضرورت جعل اعتباریات.....
۱۰۱	وجود سازمان از نگاه ملاصدرا.....
۱۰۵	فناوری نرم.....
۱۰۷	پیامد کاربردی نگرش «اعتباری» به «مدیریت» و «سازمان».....
۱۰۹	جایگاه عامل انسان حقیقی در سازمان.....
۱۱۱	نسبت سازمان با انسان حقیقی و اعتباری.....
۱۱۵	نفس فردی، نفس جمعی، نفس سازمانی.....
۱۲۲	سازمان به مثابه «آیت» الهی.....
۱۲۵	نسبت عامل انسانی با اراده‌گرایی و جبرگرایی در سازمان.....

فصل سوم: تبیین نظریه سیستمی بولدینگ در چارچوب علم النفس صدرایی

۱۳۳	مقدمه.....
۱۳۴	نظریه سیستمی بولدینگ.....

۱۳۷	تحلیل و تطبیق نظریه سیستمی بولدینگ از نگاه علم النفس صدرایی
۱۴۸	تبیین فلسفی از تصمیم‌گیری مبتنی بر شهود
۱۴۹	رویکرد حکمت متعالیه به معرفت شهودی
۱۴۹	پیش‌فرض‌های هستی‌شناسانه
۱۴۹	پیش‌فرض‌های معرفت‌شناسانه
۱۵۲	تصمیم‌گیری مبتنی بر شهود
۱۵۵	جمع‌بندی یافته‌ها
۱۵۷	نتیجه‌گیری

منابع و مأخذ

۱۵۹	منابع فارسی
۱۶۲	منابع لاتین

نمایه‌ها

۱۶۴	نمایه اشخاص
۱۶۵	نمایه اصطلاحات